

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie **T.S.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 27 stycznia 2026 r.

zażalenia obrońcy skazanego

na zarządzenie Przewodniczącego X Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Warszawie – sędziego A.C.

z dnia 23 października 2025 r., sygn. akt X WKK 35/25 (X Ka 309/24),

w przedmiocie odmowy przyjęcia kasacji

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:
utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 marca 2025 r., sygn. akt X Ka 309/24 Sąd Okręgowy w Warszawie utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w Warszawie z dnia 25 września 2023 r., sygn. akt IV K 668/20 skazujący T.S. za przestępstwa (czyny z pkt. 1-17) z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby oraz 300 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 50 zł (*pkt I i II*). Jednocześnie na

podstawie art. 46 § 1 k.k. sąd pierwszej instancji zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych wyszczególnionych kwot (*pkt III*), uniewinnił go od zarzutu popełnienia czynu z pkt. 18 (z art. 286 § 1 k.k.) (*pkt IV*), a także orzekł o kosztach sądowych (*pkt V*).

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem został doręczony skazanemu w dniu 10 lipca 2025 r. (elektroniczne pokwitowanie odbioru, k. 3213 akt sprawy o sygn. IV K 668/20).

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 11 marca 2025 r. wniosła obrońca skazanego w dniu 8 sierpnia 2025 r. (data nadania w urzędzie pocztowym – koperta, k. 3227), formułując zarzut obrazy art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 11 k.p.k. i przedstawiając własne stanowisko w sprawie co do ustaleń faktycznych i prawnych.

Zarządzeniem z dnia 23 października 2025 r. Przewodniczący X Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Warszawie – sędzia A.C., na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k., odmówił przyjęcia kasacji jako niedopuszczalnej z mocy ustawy, albowiem w kasacji nie wskazano na żadne z uchybień określonych w art. 439 k.p.k., w tym uchybienie z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 11 k.p.k., uchybień takich nie dostrzegł też Sąd Okręgowy w osobie sędziego rozpoznającego apelację, ani sędzia wydający przedmiotowe zarządzenie.

Na powyższe zarządzenie zażalenie złożyła obrońca skazanego. Zaskarżyła je w całości na korzyść skazanego i zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na jego treść, tj. art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k. poprzez bezzasadne przyjęcie, że kasacja nie została oparta na bezzwzględnych przyczynach odwoławczych, powtarzając część argumentacji wskazanej uprzednio w kasacji.

Konkludując wniosła o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i nadanie kasacji dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Obrońca skazanego nie przedstawiła w nim zasadnego zarzutu ani argumentacji zasługującej na uwzględnienie. Powtórzyła li tylko część argumentacji wskazanej uprzednio w kasacji, kwestionującą postępowanie dowodowe (nie przeprowadzenie badań biegłych z zakresu medycyny, w tym w szczególności psychiatrii, na okoliczność możliwości prawidłowego postrzegania wydarzeń i poczytalności zarówno skazanego, jak i pokrzywdzonych) i w konsekwencji kwestionującą sprawstwo w zakresie umyślności (zamiaru) popełnienia przypisanych skazanemu czynów z art. 286 § 1 k.k. Argumentacja ta w istocie stanowi powtórzenie części zarzutów apelacyjnych, do których odniósł się wnikliwie sąd odwoławczy w treści uzasadnienia wyroku (zob. sekcja 3 uzasadnienia formularzowego s. 12-37 k. 3031v.-3044 akt sprawy o sygn. II K 816/19), trafnie wskazując m. in. co do zarzut z pkt. 1d apelacji obraży art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. polegającego na zaniechaniu przez sąd przeprowadzenia z urzędu opinii biegłego (nie określając jakiej specjalności miałby to być biegły), że cyt.: „[s]koro w tej sprawie sąd rejonowy uznał, że materiał dowodowy jest pełny i nie nasuwa wątpliwości co do stanu faktycznego, a tym samym nie wymaga uzupełnienia, nie naruszył wskazanych przepisów. Dalej słusznie też podniósł, że cyt.: „[d]omeną biegłych są „wiadomości specjalne”, a więc takie wiadomości faktyczne czy praktyczne, które wykraczają poza przeciętne umiejętności czy wiedzę. Wiedza dostępna dla dorosłego człowieka o odpowiednim doświadczeniu życiowym i wykształceniu może natomiast zostać zastąpiona wiedzą i doświadczeniem sędziowskim (zob. wyrok SN z 15 kwietnia 1976 r., II KR 48/76; postanowienie SN z 10 lutego 2021 r., IV KK 574/20). Wbrew stanowisku obrońcy, nie były wymagane wiadomości specjalne dla oceny realności i rentowności oferowanych przez oskarżonego pokrzywdzonym usług w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Ponadto, reprezentując oskarżonego w postępowaniu przed sądem I instancji, obrońca dysponował inicjatywą dowodową także w przedmiocie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego. Aktywność dowodowa obrońcy w perspektywie art. 167 k.p.k. jest jego obowiązkiem. Nie do zaakceptowania jest taki stan rzeczy, w którym obrońca, tak jak w warunkach przedmiotowej sprawy, zachowując się pasywnie, liczy na inicjatywę ze strony sądu, a następnie brak tej inicjatywy czyni zarzutem apelacyjnym. Tego rodzaju taktyka

świadczy o wyłącznie intencjonalnym traktowaniu przez obrońcę regulacji procesowej związanej z postępowaniem dowodowym”.

Nie sposób odnieść wrażenia, że taką taktykę przeniosła obrońca skazanego do kasacji, o czym świadczy treść zarzutu kasacyjnego. Dlatego trafnie przyjęto w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, że skarżąca podjęła próbę obejścia ustawowego ograniczenia, formułując, tylko dla pozoru, tezę o zaistnieniu uchybienia z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. Z jednej strony bowiem jako podstawę kasacji wskazała art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k., a więc przepis o charakterze formalnoprawnym, a z drugiej z kasacji jasno wynika, że intencją obrońcy było zakwestionowanie ustalenia przestępczego zachowania skazanego, co oznacza, że faktycznie podniosła zarzut naruszenia prawa materialnego. Tym samym samo zaznaczenie w kasacji, iż miało miejsce uchybienie z art. 439 § 1 k.p.k., nie stanowi wystarczającej przesłanki do merytorycznego jej rozpoznania. Również treścią przepisu art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. nie są objęte kwestie samego badania i opiniowania psychiatrycznego oskarżonego czy pokrzywdzonych, a odnoszą się one do tzw. względnych przesłanek odwoławczych (art. 438 § 1 k.p.k.), tj. obrazy przepisów prawa procesowego, obejmującej nieprawidłowości w procedowaniu, w tym także wszelkie uchybienia w zakresie ww. badania i opiniowania. Tym samym skoro uchybienie takie mieści się w katalogu względnych przesłanek odwoławczych określonych w art. 438 § 2 k.p.k., to niewątpliwie błędne byłoby przyjmowanie, że taka obraza prawa procesowego może jednocześnie stanowić bezwzględną przesłankę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. Ponadto, jak wielokrotnie wskazywano już w judykatach Sądu Najwyższego „[n]iewątpliwie jedynie formalne powołanie się na uchybienie przewidziane w art. 439 § 1 k.p.k. bądź całkowicie bezpodstawne nazwanie takim uchybieniem sytuacji, która bez wątpienia nie stanowi naruszenia prawa wymienionego w tym przepisie, nie czyni dopuszczalną kasacji podlegającej ograniczeniom określonym w art. 523 § 2 k.p.k. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 maja 2021 r., III KK 136/21, LEX nr 3269563 czy z dnia 10 grudnia 2014 r., IV KK 215/14, OSNKW 2015 Nr 5, poz. 43).

Obrońca skazanego pomija treść przepisu art. 523 § 1 k.p.k., określającego podstawy kasacji, uzupełnionego przez art. 523 § 2 k.p.k., który jako zasadę

ustanawia warunek, zgodnie z którym kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Odstępstwo od tej zasady dotyczy jedynie podmiotów szczególnych, wskazanych w art. 521 k.p.k. oraz sytuacji, w której podnosi się wystąpienie uchybień, wymienionych w art. 439 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 1 i 2 k.p.k.).

Nie stwierdzając podniesienia przez obrońcę skazanego okoliczności, która mogłaby stanowić tzw. bezwzględną podstawę odwoławczą, słusznie odmówiono przyjęcia kasacji w sprawie, w której nie orzeczono wobec skazanego bezwzględnej kary pozbawienia wolności, a wyłącznie karę pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono i karę grzywny.

Kierując się powyższym, nie dostrzegając okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

[WB]

[a.ł.]